

Børns rettigheder

Europa-Kommissionen ønsker at stille undervisningsmateriale til rådighed, som er nyttigt både for retsvæsenets aktører til eget brug og for undervisere af retsvæsenets aktører som et redskab til deres arbejde i forbindelse med børns rettigheder.

Børnevenlig retspleje

Behandling af misbrugte børn og vidner til forbrydelser i retssager

Bekæmpelse af handel med børn

Bekæmpelse af kvindelig kønslæmlæstelse

Børnevenlig retspleje

Retningslinjer for børnevenlig retspleje (Europarådet)

Retningslinjerne for børnevenlig retspleje omhandler børns rolle, synspunkter, rettigheder og behov i retssager og alternative procedurer. Retningslinjerne og den efterfølgende begrundelse kan bruges ved udformning af uddannelsesmoduler. De blev vedtaget af Europarådets Ministerkomité den 17. november 2010. De findes på [engelsk](#) og [fransk](#), og der foreligger oversættelser til mange andre EU-sprog [her](#).

Redskaber til brug for børnevenlig retspleje og børns rettigheder (Child Rights International Network – CRIN)

Det internationale netværk for børns rettigheder har stillet en række redskaber til rådighed vedrørende børns ret til børnevenlig retspleje med eksempler på god praksis, internationale og regionale standarder samt forskning og andre ressourcer. Det findes på [engelsk](#), [fransk](#) og [spansk](#).

Redskaber til brug for omlægning og alternativer til frihedsberøvelse (UNICEF)

UNICEF har udviklet en række redskaber vedrørende retssager og alternativer til frihedsberøvelse, som giver vejledning i, hvordan man sikrer, at børns rettigheder beskyttes, hvis de har overtrådt loven, (jf. artikel 37, litra b), 40, stk. 1, 40, stk. 3, litra b), og 40, stk. 4, i FN-konventionen om barnets rettigheder. Der er tale om praktiske råd om, hvordan man gennemfører omlægning og alternativer til frihedsberøvelse og giver også eksempler på projekter og andre ressourcer fra en række lande, der kan være en hjælp ved en praktisk gennemførelse af ideerne.

Omlægning betyder, at børn i konflikt med loven på visse betingelser undgår retssager og bliver omfattet af en anden måde at løse problemet på, som gør det muligt at lade mange – muligvis de fleste – sager behandle af udenretslige organer og derved undgå de negative virkninger af formelle retssager og en plettet straffeattest. "Alternativer til frihedsberøvelse" omfatter foranstaltninger, der træffes over for børn, som formelt behandles gennem det strafferetlige system, både før retssagen og under domfældelsen uden at berøve dem deres frihed.

Værktøjskassen findes [her](#) på engelsk.

International Juvenile Justice Observatory (IJJO)

Det internationale observationsorgan for retspleje over for mindreårige (IJJO) blev oprettet i 2003 med det formål at fremme global retspleje over for mindreårige uden grænser. Via sit websted sigter IJJO mod at fremme udveksling af viden og god praksis, informationskilder, vigtig forskning og rapporter. Det arbejder også med udvikling af uddannelse på dette område. Webstedet findes på [engelsk](#), [fransk](#) og [spansk](#).

Interagency Panel on Juvenile Justice

Det tværinstitutionelle panel vedrørende retspleje over for mindreårige vedligeholder en database, som giver et godt overblik over eksisterende undervisningsmaterialer på dette område, som kan filtreres til at finde værktøjer, håndbøger og uddannelsesmanualer. Databasen er tilgængelig på [engelsk](#), [fransk](#) og [spansk](#).

Uddannelsesmanual om retspleje over for mindreårige (Penal Reform International – PRI og UNICEF)

Uddannelsesmanualen i retspleje over for mindreårige er udarbejdet som hjælp ved tilrettelæggelsen af kurser om børns rettigheder. Uddannelsesmanualen kan bruges af alle kursusudbydere, der afholder kurser for fagfolk, bl.a. dommere, lægdommere, advokater, anklagere, politi, fængselspersonale, socialrådgivere og andre aktører, som arbejder med børn i konflikt med loven. Den er udgivet af Penal Reform International (PRI) og UNICEF.

Uddannelsesmanualen findes her på [engelsk](#).

Uddannelsesmanual om beskyttelse af børns rettigheder i strafferetssystemer (Penal Reform International – PRI)

Protecting Children's Rights in Criminal Justice Systems: A training manual er en omfattende referencevejledning til personer, der arbejder i en række forskellige erhverv eller organer inden for det strafferetlige system. Uddannelsesmodulet er rettet mod fagfolk og interessenter, der arbejder med uddannelse som led i deres job, og har til formål at hjælpe dem til effektivt at undervise i de principper, der er skitseret i manualen, ved hjælp af en erfaringsbaseret uddannelsesmetodologi.

Manualen omhandler spørgsmål om børn, der er i konflikt med loven eller er ofre eller vidner, og hvad der kan gøres for børn, som kan være i fare for at stifte bekendtskab med det strafferetlige system. Inden for disse områder fokuserer manualen på emner som beskyttelse af børn, forebyggelse af kriminalitet, retshåndhævelse, retssager samt domfældelse og resocialisering.

Manualen er udarbejdet af Penal Reform International og findes på [engelsk](#).

Behandling af misbrugte børn og vidner til forbrydelser i retssager

Håndbog for fagfolk og beslutningstagere om behandling af misbrugte børn og vidner til forbrydelser i retssager (FN's Kontor for Narkotikakontrol og Kriminalitetsbekæmpelse – UNODC)

Håndbogen, som er skrevet til fagfolk og beslutningstagere, skal bistå landene med på nationalt plan at gennemføre retningslinjerne om behandling af misbrugte børn og vidner til forbrydelser i retssager samt andre relevante internationale retningslinjer. Den er baseret på international god praksis de strafferetlige myndigheders behandling af misbrugte børn og børn, der er vidner til forbrydelser. Den skal tjene som vejledning for politiske beslutningstagere og fagfolk, der arbejder med misbrugte børn og børn, som har været vidne til forbrydelser, såsom dommere, læge- og støttepersonale, retshåndhævende myndigheder, anklagere, socialarbejdere, medarbejdere i ikkestatslige organisationer (NGO'er) og lærere. Håndbogen findes på [engelsk](#), [fransk](#) og [spansk](#). En modellov og kommentar hertil om samme emne foreligger også på [engelsk](#).

Onlinekursus i FN's retningslinjer for behandling af misbrugte børn og vidner til forbrydelser i retssager (UNODC og UNICEF)

Dette onlinekursus kan følges af alle fagfolk eller beslutningstagere, som er interesserede i eller arbejder med støtte til misbrugte børn og børn, der har været vidne til forbrydelser. Kurset er udviklet i et samarbejde mellem UNODC, UNICEF og det internationale kontor for børns rettigheder (IBCR) med støtte fra den canadiske regering. Det er tilgængeligt gratis online, du skal blot registrere dig på webstedet. Der udstedes et bevis for gennemførelse til brugere, som gennemfører alle relevante tests. Kurset findes på [engelsk](#).

Bekæmpelse af handel med børn

Retningslinjer for beskyttelse af børn, der har været ofre for menneskehandel (UNICEF)

Retningslinjerne for beskyttelse af børn, der har været ofre for menneskehandel, indeholder standarder for god praksis baseret på internationale menneskerettighedspolitikker. Retningslinjerne dækker beskyttelse af handlede børn mod at blive identificeret, når de vender tilbage og bliver reintegreret, og kan bruges sammen med andre retningslinjer og værktøjer, som udvikles for at bidrage til at forebygge handel med børn. På nationalt og regionalt plan kan disse retningslinjer bruges som udgangspunkt for udvikling af politikker og praksis under hensyntagen til lokale forhold, begrænsninger og ressourcer. Retningslinjerne er tænkt som en hjælp til regeringer og statslige aktører, internationale organisationer og NGO'er samt andre serviceudbydere. De findes på [engelsk](#).

Andre UNICEF-ressourcer om beskyttelse af børn kan findes [her](#).

Uddannelsesmanual om bekæmpelse af handel med børn med henblik på udnyttelse af deres arbejdskraft, seksuel udnyttelse eller andre former for udnyttelse (Den Internationale Arbejdsorganisation – ILO)

Denne uddannelsesmanual er udarbejdet som hjælp til regeringer, arbejdstagere, arbejdsgivere og internationale organisationer samt NGO'er, som deltager i bekæmpelse af handel med børn med henblik på udnyttelse af deres arbejdskraft, seksuel udnyttelse eller andre former for udnyttelse. Den består af tre lærebøger (*Understanding child trafficking*, *Action against child trafficking at policy and outreach levels* og *Matters of process*), en bog med praktiske øvelser og en vejledning til formidlere. Manualen findes på [engelsk](#), [fransk](#) og [spansk](#). Den er udarbejdet af ILO og UNICEF og indgår i FN's globale initiativ til bekæmpelse af menneskehandel.

Bekæmpelse af kvindelig kønslemlæstelse

E-learningværktøjet "United to end female genital mutilation" (UEFGM)

Kvindelig kønslemlæstelse anses internationalt for en krænkelse af kvinders menneskerettigheder og en form for børnemishandling. Som alle andre former for kønsbaserede krænkelse udgør det et brud på den grundlæggende ret til liv, frihed, sikkerhed, værdighed, ligestilling mellem mænd og kvinder, ikkeforskelsbehandling og fysisk og mental integritet som defineret af Verdenssundhedsorganisationen.

E-learningkurset "United to end female genital mutilation" (UEFGM) behandler kvindelig kønslemlæstelse for sundheds- og asylmyndigheder. Retlige aktører kan være interesserede i de første to grundmoduler, der giver en introduktion til forståelse af kvindelig kønslemlæstelse som et spørgsmål om menneskerettigheder og som en særlig form for kønsbaseret krænkelse. Retlige aktører med speciale i asylret kan være interesserede i de to specialiserede moduler på asylområdet.

Kurset findes på [engelsk](#), [italiensk](#) og [portugisisk](#).

Denne side vedligeholdes af Europa-Kommissionen. Oplysningerne på denne side afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens officielle holdning. Kommissionen påtager sig intet ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Der henvises til den juridiske meddelelse, for så vidt angår de regler om ophavsret, der gælder for EU-websiderne.

Sidste opdatering: 19/02/2019